

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Anastro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.

pe 1/2 an . . . 10 "

pe 1/4 an . . . 5 "

pe o lună . . . 2 "

N-rî de Duminecă pe an

4 coroane.

Pentru România și străinătate

pe un an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua orară 12 bani; a treia orară 8 b de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 508.

Seris: nefrancate nu se primesc

Adevărata cauză...

Adevărata cauză a tulburărilor din Bănat este destrăbălarea administrativă. Aceasta o spunem nu noi, ci un deputat dietal dl *Dr. Adolf Lendl*, ales la Recaș, care de altminteri a interpellat mai de multe ori asupra administrației din comitatul Timișului.

Poporul este siluit cu toate mijloacele ce-i stă la dispoziție administrativă; mișcările acestea la început n'au fost nict de caracter social'ist, nict de caracter naționalist, acum însă cei din administrație au interes să taxeze astfel mișcarea asta de nemulțumire.

Așa scrie dl Lendl, care nu de azi, nict de ieri, ci de vreme mai îndelungată studiază relațiunile din Bănat și — după cum scrie în „Magyarország” dela 5 și 6 Februarie — aproape zilnic primește scrisori dela populația de p'acolo, în cari i-se denunță fel și fel de abuzuri administrative, „nedreptăți revoltătoare”, cum zice.

Dar să dăm cuvântul dlui deputat.

Când cei d'acolo (de prin satele revoltate) au amintit de temerea că pot izbucni tulburări, am interpellat în Dietă; am spus unele lucruri și despre stările dela *Bavaniste*, vorbind despre nemulțumirile adânci, cari vor duce la revoltă poporul. Mi-s'a zis însă în Dietă că e peste putință să fie așa; când am vorbit despre isprăvile notarului d'acolo, și în genere despre administrația din *Timișana*, au zis că așa ceva nu s'au mai po-

menit, dar că ce a raportat apoi fișpanul ministrului de interne, nu știu.

Vorbind despre atitudinea notarilor, dl Lendl zice:

Notarul își spală mâinile și nu-i pasă de cele-ce se întîmplă; obiecționează că el a prevenit doar' din vreme pe fibiriu spunându-i cum și acolo, ca pretutindenți, lucrează agitatori perversi. El ce să facă, nu poate apăra poporul de instigațiunile agitatorilor fără suflet. D'acea au reclamat și în contra sa de atâtea ori, pentru-ca-el acolo reprezintă statul ungar, este stâlp ai țării, tot l'au suspendat însă, în urma denunțării lor poporului. Și ieri a apărut patria; a citat la casa comunală pe instigatorii de frunte și i-a ocărit, ha pe unul l'a și bătut. Le-a spus că o să aducă geandarmii din vecinătate. De aci încolo nu o să-le mai ajute la nimic (nict până-tunci nu i-a ajutat!) pentru-ca, vezi Doamne, nu-s demni de bunătatea lui. O să statifice și școala (asta sună preotului, pe care ține să-l amestece în afacere), ca astfel copiii să învețe numai ungurește. O să vadă ei d'aci încolo ce însemnează puterea statului ungar!

Bine înțeles: rezultatul uneltirilor notarilor este nu-se poate mai imediat și mai deșastros. Poporul întăritat, devine și mai mult accesibil diferitelor curente. Așa se nasc apoi mișcările proselitice confessionale și așa ajunge și preotul român daco-român declarat oficios, de multe ori nict nu știe cum...

Drept concluzie, dl Lendl încheie spunând că în loc de a cerceta fișpanii după câți agitatori toți, mai bine ar fi cercetat din vreme în cancelaria notarială... Pen-

tru-că poporul nu e mânat de principiile lui Marx și Lassale, nict de idei răsturnătoare de stat, ci stările actuale administrative îl revoltă!

Noi, puține avem de adăogat. Pentru că dl Lendl constată adevărul și încă atât de curajos și sincer, încât aproape ne miră, pentru-că nu prea suntem obișnuți să citim în presa maghiară articoli atât de imparțiali când vorba e de naționalități. Și mai ales că eram obișnuți ca și în Dietă, și în presă și în adunări publice, ori-ce se întîmpla, vina se arunca exclusiv asupra agitatorilor „daco-români”, „panslavii” ori „pangermanii”... *Adevăratele* cauze ale miseriei și nemulțumirii poporului nimeni nu le mărturisea.

Dl Lendl li-a spus în Dietă, dar n'a fost crezut atunci. Pentru-că așa erau obișnuți toți: să scuze ori-ce ticăloșie administrativă, fiind cei din administrația politică „representanții ai statului”, „stâlpi ai țării”. Dar acum, când se invederează cât de mult ei au preparat pat cald pentru curente primejdioase toate, d'asemeni se caută a se arunca vina asupra „agitatorilor” socialisti și naționaliști... E însă adevăr vechiu, cât lumea, că agitatorii numai pe elementele nemulțumite pot conta și e constatat acum, că pe sate întreaga țară este nemulțumită, și încă în așa grad, că au izbucnit grave tulburări și ordinea publică numai cu ajutorul miliției s'a putut restabili.

Cea-ce dovedește că nu-s cârmuitorii buni. Ear persistând cârmuitorii pe calea ce o bat d'atâta vreme, desigur că din rău la și mai mare rău se va ajunge.

PAGINI INEDITE DIN VASILIE ALEXANDRI.

MARGARITA.

6.

Alexis, uimit, încântat, luă albumul de pe masă, se retrase de-o parte și scrise câte-va strofe în vreme ce Margarita urma și revărsa melodia; apoi el duse albumul sub ochii frumoasei cântărețe.

Finind de a scrie această romanță Alexis depuse albumul sub ochii Margaretei și zise:

— Iată versurile ce mi-a inspirat melodia d-voastră. Cercați vă rog de a le potrivi pe măsura muzicii.

În vremea aceasta d-na Dorian eșise. Margarita citi versurile cu o gingașă uimire și asigură pe junele poet că ele exprimau visurile și aspirațiile inimii sale; apoi ea aplică melodia pe acele cuvinte și le găsi conforme cu caracterul poetic și înduieșător al muzicii.

— Ce titlu să-i dăm romanței? întrebă ea cu puțină șială.

— Fiind-că versurile mele au meritul de a vă plăce, răspuse Alexis, vă rog să primiți a-i da titlul de „Cântecul Margaretei”.

— Primesc și încă odată vă mulțumesc de plăcerea ce mi-ați făcut, replică copilă, lăsând fără voce a se destăinui prin ochii ei simțirele care se deșteptaseră în sufletul ei virginal.

Tinerii priviră lung unul la altul cu o expresie fermecătoare și din momentul acela ei simțiră că soartele lor erau strîns legate împreună pentru totdeauna.

Poetul a zis:

O singură minută a lui și a ei ființă
S'au întrunit în raiul ferbintei adorări,
Dar din acea minută cereasca Provedință
Ar face o vecinicie de scurte desfătări!

Serata se prelungi până târziu, ear când Alexis își lua adio dela dame, căci el avea a pleca a doua zi de dimineață, o umbră de mahnire se dinse pe fața lui.

— Dle Alexis, îi zise d-na Dorian, n'am nevoie să vă invit a considera casa mea ca și casa părintească. Cred dar că-i veni ades să ne vezi la Iași unde o să ne întoarcem în curînd. Adio!... v'ăș mai opri aci v'r'o câte-va zile dacă n'ăș ști că sunteți așteptat acasă cu nerăbdare. Mergi de-ți îmbrățișează familia și nu ne uita pe noi.

— Cât o'u trăi, d-na mea, îmi voi aduce aduce amiante de orele prețioase ce am petrecut aici și... El nu mai putea zice mai mult căci era foarte turburat, ci sărută mîna d-nei Dorian și se întoarse palid spre Margarita.

Drăgălașa copilă era ca și dînsul c'am palidă pe frunte.

— La revedere dle Alexis... Spune-i Alinei, soarei d-voastră că o sărut de-o mie de ori... Să nu mă uite și să-mi scrie câte odată. A revedere!

— A revedere, băigui sărmanul tîner amețit, îndreptându-se spre uș.

— Dar lui Giali nu-i spuneți nict un cuvînt amical? adăogă ea.

— Il uitasem!... El se întoarse dela ușă, luă papagalul în mână, îl netezi pe pene, îi

adresă cuvinte desmierdătoare, îl sărută pe cap și-l dete apoi Margaretei. Papagalul multumit începu a rosti; ami, ami, gentil... pe când Alexis eșia din salon împreună cu d-na Dorian.

Trebue oare să comit o nediscție? să descoper un secret?... Margarita găsindu-se singură un moment, sărută pe furie capul fericițului Giali!...

IV.

Alexis, după multe dificultăți cauzate prin starea ticăloasă a drumurilor, sosi în fine la Iași, însă deși câmpiile erau acoperite cu manta rece a erii, lui se părea că lumea-i înflorită ca în frumoasele zile de Maiu; însuși croncănitul corbilor, singurele pasări ce zări el în cale-I, avea ceva armonios, căci inima lui deșteptă semne de acele tainice și îmbătătoare melodii ce cântă amorul în anii tineretii. Imaginea grațioasă a Margaretei răspânda colorii și raze fermecătoare pe tot ce se arată dinaintea ochilor lui, încât deși roțile trăsului scrițiau prin omăt, tînerul poet declamă cu entuziasm:

„În țara mea dulce sunt drumuri de flori
În dulcea mea țară sborî, murgule, sborî”...

Reîntîrînd în sinul familiei sale după lungi ani de absență și întorcându-se în societatea Iașului, Alexis deveni simpatic tuturor persoanelor cari-l cunoscuseră; părinții lui erau fericiți și mândri de dînsul, căci el le arăta o afecțiune respectuoasă, ear mai cu seamă soara lui. Alina, îi prodiga cea mai dulce și ingenioasă probă de iubire, grăindu-i neconținut de Margarita. Ore întregi petreceau împreună, ea po-

Delegațiile.

Viena, 6 Februar.

Desbaterile actuale a delegațiilor maghiare au luat ieri o întorsătură senzațională. Subcomisiunea marinară a ținut ieri ședință și în decursul acestei ședințe, un incident ce s'a ivit, a decepționat în mod extra-ordinar pe delegații maghiari.

Ministrul comun de războiu *Pitreich* a tradus adecă în ungurește cunoscutul său expozeu ținut în delegația austriacă și l-a trimis fie-cărui membru al delegației. Nimeni nu știa cum să-și explice procedura lui *Pitreich*, fie-care privind-o în alt chip prin prisma temperamentului, ori părerilor interne de partid. O parte mare a delegațiilor îi atribuiă înțelesul, că prin traducere ministrul a vroit să confirme legațiile sale din delegația austriacă, cari au provocat resense atât de mari în politica maghiară. Alții vedeau o desconsiderare a delegației maghiare față de cea austriacă, pentru-că trimite în scris tot ceea, ce a zis dincolo și că altele de spus n'are pentru delegația maghiară.

Cu un cuvânt, traducerea ministrului de războiu a depresionat foarte mult dispoziția politicianilor maghiari.

Va resti acum, ori nu, ministrul de războiu, expozeu și în delegația maghiară, nu se știe.

În ședința subcomisiunii marinare, au luat cuvântul *Rosenberg Gyula*, *Daniel Ernő* și *Vörös László*, fie-care făcând aspră critică bugetului de războiu și sistemului, prin care s'aduc daune industriei Ungariei, căci trebuințele armatei se scot mai ales din fabricile austriace.

La sfârșit a interpellat *Kubinyi*, în afacerea expozeului ministrului de războiu. Propune să se suspende desbaterile, până-ce ministrul de războiu nu se va prezenta și în delegația maghiară, ca să-și prezinte expozeul.

Desbaterea asupra bugetului marinar, s'a întrerupt apoi.

SITUAȚIA.

Arad, 8 Februarie.

Un eveniment neașteptat, de care ne ocupăm și în raportul nostru despre ședința delegației, a turburat rău suprafața apelor politice în Budapesta.

Se știe, că cercurile politice, așteptau cu interes declaratiile semnalate pe Lună ale ministrului de războiu *Pitreich*, cari după vederi tizaste aveau menirea să desarmeze obstrucția. Dar în locul acestor declarații ministrul de războiu a trimis delegațiilor maghiari expozeul său — tipărit în traducere maghiară — rostit în delegația austriacă. Cu alte cuvinte *Pitreich n'are alt-ceva de spus delegației maghiare.*

Casul în adevăr are apariția, că între expozeul ministrului de războiu *Pitreich* și programul militar a ministrului președinte *Tisza* sunt deosebiri esențiale și că *Pitreich* nu e dispus a veni în ajutorul lui *Tisza*, strimțorât rău de obstrucție.

Puținii deputați cari erau aseară în clubul *Lloyd*, citeau consternați veștile din Viena și erau toți de părerea: că *Pitreich* a îngreunat poziția lui *Tisza* și a îngreunat-o nu atât în Viena, cât mai ales în parlamentul maghiar.

Kossuthiștii asemenea se simțesc foarte infestați și simțeau îndoiti ieri, odiul — din punct de vedere maghiar — a pactului legat cu *Tisza*.

Ministrul președinte săptămâna întreagă a vrut să absenteze din Viena. A vroit să mai dea o serată, dar într'astea a fost chemat la patul soacrei sale care e în agonie. Nicăci acolo n'a putut însă sta. Afacerea *Pitreich*, i-a reclamat pe neașteptate a Budapesta, unde ieri *Duminecă* așadar la o vreme excepțională, a convocat consiliul de ministri.

Convocarea consiliului de ministri a produs mare senzație și dat loc la felurite combinații. S'a adăugat la asta și împregiurarea, că ministrul de honyei *Nyiri* a fost primit în audiență mai lungă la Majestatea Sa, încât popularii cari au de multe-ori informații foarte bune, susțineau cu hotărîre, că soartea cabinetului *Tisza este foarte critică.*

La tot easul ziua de Lună va fi o zi însemnată pentru criza maghiară.

Dar abstrăgând ^{*}^{*}^{*}dela incidentul acesta venit spontan, situația guvernului *Tisza* nu se poate numi de loc favorabilă. Bat acum cu urgență la ușă, tarifele vamale, cari nu mai pot fi amânate, fără totală discreditare a poziției Monarchiei în străinătate.

Contele *Tisza* pentru cel mai rău caz, — ca tocmai singur să se salveze — trebuie să es-

pereze neapărat imputernicire dela parlament, ca în contra art. de lege XXX : 1899 să poată începe tratative, respective să poată încheia convenții cu puterile străine pe baza noului tarif vamal, care adevărat că încă nu există și pentru acel teritor vamal care poate asemenea nu va exista.

Dar poate *Tisza*, exopera o astfel de imputernicire? Situația ne spune : nu! Vineri ori Sâmbătă în săptămâna trecută, obstrucția era deja ajunsă în stadiul, încât prin aplicarea numai cât de cât a unei *severități legale* — asta o recunoaște și *Ugron* — proiectul de recrută se putea vota în discuția generală. Dar contele *Tisza* a dat și ferit parlamentului. De ce nu i-a trebuit oare votarea în general a proiectului de recrută? D'aceea doar, că dacă în Viena ar voi să-l abandoneze, să poată zice : eu mă duc, dar partidul *kossuthist*, care m'ascultă, va lua cu toată puterea parte la discuția generală a proiectului. Ori pentru aceea că îndată după delegații, să disolve parlamentul și să aibe scuza : că n'are nici recrută, acum când amenință războiul ruso-japonez.

Infrângerea maghiarismului in Neoplanta.

Adică mai esact vorbind s'ar putea scrie : *infrângerea șovinismului!*

Eată de ce este adică vorba.

În Neoplanta, oraș unde majoritatea o formează Sârbii, da reprezentații teatrale o trupă teatrală sârbă. Pentru ajutorarea trupei, s'a propus în consiliul comunal cu orașul să voteze o subvenție de 2000.

În ședința dela 4 Februarie Dr. *Nemes Sándor*, în numele comisiei teatrale, a propus respingerea propunerii de a se da subvenție.

Invățătorul *Milanović* a cecurt să se voteze suma.

Protopopul evangelic *Belohosky* a propus amânarea hotărîrii.

Dr. *Vucetić* a amenințat că de nu se va vota, Sârbii o să știe și ei să-și tragă consecuențele.

Dr. *Ciciri* vorbește în acelaș sens.

Neomaghiarul Dr. *Nemes* însă nu voia să se lase. Ci pentru a încurajia pe pa-

vestind toate incidentele vieții dela pension, și el ascultându-o fără sâtiu, căci Alina vorbea mai mult de amica ei, decât de dînsa. Drăgălașa copilă, ghicise secretul său, și încet devenise chiar confidenta lui.

Nimic mai gentil pe lume ca importanța ce s'i atribue o feiță grațioasă și inteligentă, care surprinde un secret amoros ; natura ei îngerească îi inspiră un tact delicat în toate cuvintele și în toate faptele sale. Ea găsește expresii desmerdătoare care dau glasului său o intonare mai dulce și mai armonioasă ; ea se transformă în geniul mângâerii!

Intr'o dimineață, ca o veselă rază de soare Alina intra în camera fratelui său și îi zice, sărutându-l : Astăzi noaptea mi-s'au arătat prin vis un înger frumos care mi-au vorbit de Margarita.

— Și ce ți-au spus? întrebă Alexis zîmbind.

— Mi-a spus că amica mea se urește mult la țară de o bucată de vreme, că ea cântă necentenit o romanță foarte poetică și că are să vie în curînd la Iași.

— Draga mea Alina! zise Alexis, ridicând în brațe pe gingașa lui sorioară, și sărutându-o pe ochi; ești tu însăși îngerul care l-ai visat și imi aduci vestea cea mai fericită... Are să vie, zici?... când? azi?... mâine?

— Inima-i vestește că au sosit! replică Alina cu o drăgălașă malicie.

— Sosit răcni Alexis, devenind palid de uimire. Ești sigură?

— Iată proba! adăogă copila, arătând un bilet mic și elegant.

— Un bilet dela Margarita!

— Deschide-l și veți vedea.

Alexis deschise iute plicul și ceti :

„Scumpa mea Alina! Am sosit chiar acum „dela țară, unde mă luase uritul; doresc să te „îmbrățișez. Vină degrabă pentru-ca să te sărut „pe tine mai întâi de celelalte amice ; te aștept „cu nerăbdare. Complimente fratelui tău din „partea lui Giali.

Amica ta, Margarita“.

Alexis simți inima lui bătând puternic la vederea acestor linii scrise din rapegiune. El îndemnă îndată pe sora lui ca se gătească, și dete ordin ca să se înhamă caii la cupeu.

— Viu cu mine? întrebă Alina.

— Aș veni.. însă nu știu de se cuvine... așa de dimineață... ce socoti tu, dragă Alina?

— Socot că nu e nici un rău să mă întovărășă într'o vizită amicală.

— Ba nu; oi merge singur mai târziu... Acum du-te tu și-ți spune...

— Ce?

— Ce ți-a spune inima.

— Dar biletul meu... nu mi-l dai? întrebă copila zîmbind.

— Il vrei?

— Ba nu? ține-l la tine pentru-ca să nu-l perd. Și zicând aceste Alina eși rîzînd, sprintenă și grațioasă ca o floare.

Rămăsî singur, Alexis deschise din nou biletul îl receti de mai multe ori și-l sărută. Apoi el se puse a se plimba de-a lungul camerei, gândind la visita ce avea să facă Margaretei și închipuindu-și o convorbire amoroasă

cu dînsa, convorbire compusă din frase perfecte și conforme cu dorințele sufletului său.

Acea vizită mult așteptată avu loc a doua zi, însă el se simți atât de tulburat în prezența Margaretei, că uită toate frazele ce le pregătise și convorbirea se tînu asupra unor obiecte cu totul indiferente. Noroc pentru el, că ochii lui avură o elocvență rară și grăiră, a parte, cu ochii Margaretei despre un obiect cu mult mai interesant, de starea inimii lor. Astfel când buzele trandafiriu a copilei ziceau că stăpâna lor petrecuse în liniște zilele de pe urmă la țară, frumoșii sîi ochi protestau în contra acestei inocente minciuni și declarau că a lor stăpână muria de dor de a se întoarce la Iași pentru-ca să se apropie de Alexis și ochii acestuia exprimau o fericire nemărginită, o recunoștință adîncă, un amor demn de îngerească ființă ce purta nume de floare.

Asemenea visite se repetau ades, grație legăturilor amicale ce existau între Margarita și Alina și care înlesneau dese întâlniri între Margarita și Alexis, atât în salonul d-nei Dorian, cât și în alte saloane din Iași, pela visite, pela serate, pela teatru, pela baluri. Ambele amice erau nedespărțite pretutindene și Alexis profitînd de această nedespărțire, vedea în toate zilele pe Margarita, și cu cât o vedea mai mult, cu atât el îi descoperea mai frumoase calități și se exalta mai tare în simțul adorării sale.

(Va urma).

triotti, aminti de purtarea șovinistilor dela Măcău, unde s'a respins un act german sosit dela cabinetul din Viena al M. Sale. Zice că »idela de stat nu tolerează să se ajute cultura străină«...

Sêrbii au sărit atunci toți în picioare și s'a produs un vifor, că neomaghiarul Nemes nu a mai putut vorbi. S'au strigat cuvinte grele, dar drepte, la adresa șovinistilor.

Făcându-se liniște, s'a procedat la vot.

Propunerea lui Nemes a fost respinsă între însufletite ovațiuni astfel Sêrbii au reușit ca din banii lor să dea un ajutor pionilor culturii sârbești.

Un lucru cât se poate de drept și firesc! Ziarele ungurești totuși scriu că mahnire și indignare, par-că i-s'ar fi făcut vre-un rău *nației* maghiare, pe când în realitate s'a dat numai șovinismului intolerant o palmă meritată.

Gospodărie detestabilă.

Privitor la daraverile dela S-tul Nicolae din Brașov »Gazeta« comunică:

Sinodul a luat cu mare durere și amărăciune lucrurile aceste la cunoștință și cu o majoritate covârșitoare a decis a face rânduială în biserică și să nu-i absoalve pe membrii comitetului, până când nu va fi averea bisericii pe deplin asigurată.

Ca să aduc unele pilde cum s'au administrat banii bisericii, pe baza informațiilor luate din documentele bisericii și comunicate în sinod rezevez următoarele:

Pentru călătoriile făcute de mai mulți membri ai comitetului în Țeară la moșiile bisericii, s'au dat acestora în anul Domnului 1902 ca »diurne« nu mai puțin decât 3118 franci și 90 b. și 93 cor. și 20 b., fără a numera aici suma de franci 1402,65 și 12 cor. cheltuită în același an cu mergerea la muntele »sf. Ilie«, din Țeară, care este de asemenea proprietatea bisericii. Suma aceasta e grozav de mare, când te cugești, că în înțelesul contractului aveau membrii trimiși în timpul șederii lor la moșii mâncare gratuită, cvarțir și trăsura. Dl Vlaicu, contabil și vice-președintele comitetului în decurs de 4 ani dela anul 1898—1902 sub diferite titluri spre pildă: ca leafă de contabil, ca diurne și spese de călătorie, pentru tipărituri*) suma de cor. 9657,84, din care sumă a luat într'un singur an, în anul 1902, despre care s'a raportat în sinod, suma de cor. 3351,35.

O altă »administrare« la fel s'a făcut cu tipărirea celor 4 cărți de »Documente cu privire la trecutul Românilor din Scheiu« decopiate și aranjate de dl Dr. Sterie Stinghe (fiul primului-epitrop) și tipărită în tipografia Ciurcu & Vlaicu. Pentru tipărirea acestor cărți s'a prevăzut în budgetul anului 1902 suma pe 2000 cor. peste care sumă însă s'a trecut cu 804,20 cor., ear în anul 1903 s'au tipărit *fără mandat sinodal* încă 2 volume, pentru cari s'au cheltuit cu totul 10.398 cor. 50 b., dintre cari a tipărit dl Dr. Sterie Stinghe 6338,50 cor., ear tipografia 4060 cor.

Și acum să vedem, ce s'a ales din aceste cărți tipărite?

La crâșma dlu prim-epitrop Stinghe este magazinul de desfăcere a cărților, care se impart între toți mușterii din Scheiu, cari nici nu știu carte. E un tablou urât să vezi cum ies mușterii dlu Stinghe din birt cu câte un teanc de dârți subuoară, clatinindu-se de-a latul uliței și veseli, că au hârtie frumoasă pe un an pentru învățarea merindelor. Alții pleacă îndată pe la negustori și vënd — după tocmeală — cu 8—10 cruceri volumul ca hârtie de pachetat.

Triumful dreptății.

Am primit azi următoarea telegramă:

Brașov, 8. Februarie

Eri s'a ținut aici Sinodul parochial pentru alegerea comitetului la

*) Dl Vlaicu este compropietar la tipografia Ciurcu & Comp., lăsând firește să se tipărească toate lucrurile bisericii în tipografia lui. Așa spre pildă în anul 1902 a încasat tipografia 1704 cor. pentru tipărirea Volumului I din »Documentele bisericii«.

biserica Sfântul Nicolae. Lume cum nu s'a mai pomenit și fost-au toți agitați peste măsură. După liturgie, s'a început alegerea sub presiunea comisarului consistorial I. Droc.

Actul de alegere s'a terminat abea seara. Resultatul este zdrobitor pentru compania Voinea-Vlaicu-Sterică: lista lor a căzut și a învins sfânta dreptate. Entuziasmul este de nedeseris.

Raport urmează.

DIN ROMÂNIA.

Moartea publicistului Fundescu. Bătrânul ziarist liberal Ion Fundescu a încetat Mercuri seara din viață la hotelul de France unde locuia.

Fundescu moare în vârsta de 68 de ani. El s'a născut la Pitești.

Fundescu fusese numit acum în urmă funcționar la Camera.

La 1860 a publicat foaia umoristică »Pepelea« și la 1861 altă foaie umoristică »Tombarera«, ear la 1862 a început să colaboreze la »Românul«.

Pe la 1864, a colaborat și la »Nichipercea«, »Refoma«, etc.

La 1865 s'a stabilit la Iași unde a întiiat ziarul liberal »Teatrul.« S'a înapoiat însă la București ca administrator al »Buletinului instrucțiunii publice.«

A fondat apoi ziarul »Telegraful.« și a trăit de la 1875—1885, cu câteva întreruperi.

Ioan Fundescu a fost și deputat în parlament prezentat județul Vlașca în mai multe sesiuni ale camerele liberale de la 1877—1888.

A publicat »Vocea Argeșului«, versuri la 1858; »Flori de câmp«, versuri la 1864; »Basme poezii, păcălituri și ghicitori« la 1867; »Calendarul dracului« la 1867; »Poezii noue« la 1868 și roman, la 1875.

Între 1893 și 1895 Fundescu a mai colaborat la »Românul«, apoi a părăsit și politica și ziaristica.

*

Balotagi. Eată resultatul alegerilor de Joi: Argeș. (Senat) Au intrunit: Col. Alex. Budișteanu, naț.-lib. 110 v. ales Ion Comăneanu, conservator, 99 v. (Camera) *Teleorman* Au intrunit: C. G. Pietraru, naț.-liberal 204 v. C. G. Dissescu, conservator 223 ales *Tutova* (Camera) Au intrunit: N. Bujoreanu, naț.-liberal 123 v. ales T. G. Emândi, conservator 114 v. Lupu Constache, junimist 24 v.

Banditism gazetăresc.

Sub acest titlu »Voința Națională« scrie:

»Adevêrul« de Sâmbătă a revenit asupra »samsarlicului« d-lui D. A. Sturdza pe lângă șeful guvernului unguresec, și are tupeul să afirme că sunt adevărate dovezile ce a publicat despre acea arăt în Nr. său de la 29 Dec. și despre care am arătat în Nr. din 11 și 15 c. ale ale »Voinței« că sunt parte invențiunii, parte falsificării. Ba onorabili sionisto-bizantini mai fac și pe indignații și vorbesc de »falșurile Voinței« și de »degradarea morală« — a noastră, vezi Doamne — pentru-că am îndrăznit să-i zicem minciunii minciună și falsificării falsificare!

În special »Adevêrul« susține că este o »minciună nerușinată« din partea noastră că am declarat, după informațiunii autentice, primite din partea locului, că nu a existat deputațiunea trimisă la contele Stefan Tisza și din care după »Adevêrul« din 29 Dec., ar fi făcut parte opt Români, în frunte cu părintele vicar Vasile Mangra, »toți cunoscuți sturdziști, adică făcând parte din fracțiunea partidului național român grupată în pregiur »Tribuna Poporului«. Acum »Adevêrul« reducere pe acești opt sturdziști la șapte, cari ar fi »părintele vicar Vasile Mangra, protopopul Roxin, directorul domeniului A. Gera, asesorul consistorial Ioan Pop, proprietarul Ioan Palladi din Borod, și alți doi«. Va să zică cei opt preînși sturdziști, au rămas în realitate numai cinci, căci coloarea politică a celor »alți doi« va fi greu de de terminat. Dar și dintre acești cinci, o afirmăm

din nou, numai singur părintele Mangra are legături cu gruparea de la Arad, iar ceilalți patru sunt pur cunoscuți — ca Romă, și guvernamentali, parte n'au nici o culoare politică; în tot cazul nu au nimic comun cu gruparea de la »Tribuna Poporului« și prin urmare nici într'un sens nu pot fi numiți »sturdziști«. Atăta am afirmat noi și atăta este adevêrat. De care parte este dar »minciună nerușinată?«

»Adevêrul« mai susține că este o »mişelie fără păreche« că am numit pure invențiunii preținsele sale »citate« din ziarele ungurești »Alkotmány« și »Pesti Hirlop«. Drept dovadă citează din nou Nr., pagina și coloana, și chiar rîndurile din acele ziare, unde s'ar găsi frasele ce a citat. La rîndul nostru am cercetat și ne-am încredințat din nou, că în numitele noi ungurești, nu se găsește nimic, dar absolut nimic, ce ar semăna cu preținsele citate ale »Adevêrului«. Avem numerele respective și le punem la dispoziția ori și cui, ca să se convingă că am fost domoli în caracterizarea acestei procedări a Adevêrului. Avem numerele respective și le punem la dispoziția ori și cui, ca să se convingă că am fost domoli în caracterizarea acestei procedări a Adevêrului, căruia cu mult mai bine i-se poartă vestea propriei lui calificare: mișelie fără pereche.

În fine »Adevêrul« ne pune o ne mai pomenită pervertire a »adevêrului«, pentru-că am afirmat că a dat drept declarațiunii ale contelui Tisza niște simple combinațiuni ale redacțiunii ziarului »Budapesti Hirlop«.

Fără nici un comentariu punem față în față titlul »Adevêrul« și traducerea exactă a textului respectiv:

Budapesti Hirlop Nr. 1 de la 1 Ianuarie 1904.

Traducere exactă:

Statalui maghiar, elementele de incredere ale acestor popoare trebuie despărțite de agitatari; trebuie să stabilim în mod clar penalitățile pentru agitatari; masele acestor popoare să nu fie turburate în afacerile lor mai mici; poliția întreagă să devie a statului. Nu mă angajez ca oare cari mișcările nefinsemnate ale naționalităților să le distrug, cum ași distruge o batătură. Dar mă angajez să distrug, fie chiar cu manifesta în contra integrității și a unității naționale a Statului.

s au m... tica locală din Biharea. Aceste motive sunt: forțele mai de valoare ale naționalităților trebuie utilizate în funcțiunile maghiare; elementele de incredere trebuie separate de agitatari; calificatia penală a agitatiunilor trebuie stabilită, instituția polițienească trebuie luată pe seama statului; masele nu trebuie să fie supărate în afacerile lor mai mici. Modul de procedare al politice de naționalități, precum contele Tisza voeste să-l aplice, s'ar putea, poate mai fidel caracteriza cu aceste expresiuni drastice: nu se angajează contele Tisza ca să facă operații de bățatură asupra mișcărilor de mai mică importanță; dar se angajează cu convingere eroică să suprime, fie și cu barda, tendințele îndreptate contra integrității și a unității naționale a Statului«.

În adevêr, »nemaî pomenită pervertire a adevêrului« din partea »Adevêrului«.

Cu desgust se ocupă publicistul conștiineios cu aceste simptome de banditism gazetăresc, cari îi necinsteș meseria și fac imposibilă discuția pe baza principiilor și a convingerilor. Și dacă cu toate acestea am relevat încă-odată aceasta abominabilă țesătură de minciuni, n'am făcut pentru că dl Dim. A. Sturdza și »Voința Națională« ar avea nevoie de aprobare contra minciunilor »Adevêrului« ei pentru-că ținem să știe publicul ce este »Adevêrul« și direcția lui și cum bizantini încercau să pregătească o nouă campanie bazată pe un nou falș.

Nu mai prinde.

O ședință festivă.

— Coresp. part. a „Tribunei“. —

Căransebeș, 21 I.

Pe fiecare om de bine, pe fiecare român sincer, care cunoaște stările societății „Ioan Popasu“, trebuia să-l cuprindă o grijă și o frică, văzând, că viitorii conducători naturali ai popoului nostru, viitorii lui preoți și învățători își dorm somnul de iarnă. Cel puțin așa trebuia să conchidem noi, cari nu avem cunoștință despre starea lucrurilor ei interne. Acum însă — spre mai marea noastră bucurie — am ajuns la convingerea, că soarta sârmanului nostru popor va fi depusă în mâni tari, că peste puțin timp vor eși noi luptători pentru câștigarea drepturilor noastre naturale, și pentru conducerea înțeleaptă a mult cercatului nostru popor. Ședințele numeroase — mai în fiecare Duminică — ale nimei societăți, munea serioasă a membrilor ei și serată din 18/31. Ianuarie a. c. ne sunt garanțele cele mai bune despre aceasta. — Dar să nu ne abatem dela obiect, să vedem ședința festivă, așteptată cu atâta nerăbdare din partea tuturora!

Acordurile prime ale pianului produsese în sala ticsită de oaspeți a otelului „Pomul verde“ o liniște solemnă; oaspeții ascultau cu atențiune încordată dulcile acorduri și variata melodie a „Vieții Țiganilor“, executată cu deosebită finețe de corul societății. Îndeosebi mi-am remarcat nuansarea aceea perfectă cu trecerea cea dibace dela piano la forte, fortissimo și viceversa. Disertațiunea teologului jurist Surlașiu încă a fost la culmea așteptării. Disertantul, care a pășit de 3 ori în seara aceasta, a dovedit o înțelegere dexteritate: în manuirea penel, — tractând despre operele genialului Coșbuc —, a flautului — în „Surenire de Mehadia“ — și a vocii — în „Codrule codruțele“, — având în aceea un solo de flaut, ea în aceasta un solo de bariton. Aprecierea operelor „poetului nostru țaran“ publicul a ascultat-o cu un interes viu. Stilul ales, limba ușoară, precum și aprecierea foarte nimerită a disertantului a transpus ascultătorii în lumea veselă și senină a lui Coșbuc, procurându-le o adevărată distracție spirituală. — După cum sunt informată — chiar și Il. Sa Domnul Episcop Nicolae Popea, care a fost de față la serată, încă și-a exprimat lauda binemeritată.

Nu mai puțin succesă a fost declamarea clericului Magdescu: „Vlad Tepeș și stejarul.“ Vocea lui dulce, sonoră și pătrunzătoare, a cărei timbru eșia în cor peste toate celelalte, nu și-a pierdut efectul nici aci, pe cum nici predarea n'a lăsat nimic de dorit.

O alegere nimerită a fost „Balada“ lui C. Porumbescu, motivele ei curat românești. Arcușul vicepreședintelui societății, Andreescu, ne-a transpus în lumea ideală a marelui compozitor. Părea, că auzi glasul duos al fluerului ciobănesc, ce-și varsă toată durerea și fericirea inimii într-o doină dulce și înălțătoare. Siguranța cu care a executat-o, ne arată în D-lui un violinist talentat, dela care se poate aștepta încă și mai mult în viitor.

La splendoarea succesului ședinții a contribuit și anecdota „Țiganul la vênat“, predată cu o dibăcie rară de pedagogul Secoșan. Pronunțarea adevărat țigănească a stors lacrimi de ris din ochii publicului. Furtuna de aplauze n'a încetat, până ce D-l Secoșan n'a apărut de nou, declamând anecdota „Țiganii și Turcii“ tot cu un asemenea succes.

Ce să zic despre compoziția D-lui Sequens, „Codrule codruțele“? Piesa aceasta cu selo de bariton, cântat de clericul Surlașiu, — căruși vocea dulce și melodiasă a fost apreciată de mai multe ori prin gazetele noastre și în deosebi prin diferitele societăți românești, — i-a încântat pe toți. Și — de nu m'am înșelat, — cele două stele lucitoare, ochii cei melancolici, cari-l priviau atât de dulce, l-au remunerat pe deplin pentru zelul și osteneala, cu care a conlucrat la reușita seratei.

„Finis coronat opus“ zice maxima vechie. Așa a și fost și de astădată: căci punctul ultim, „Marșul Român“, executat de orchestra societății, n'a lăsat nimic de dorit! Cred, că nu umbu pe cărări greșite, când sub cele trei steluțe, cari ascund pe modestul lui autor, caut tot pe d-l profesor de muzică dela institutul teol.-ped., As. Sequens. — Să nădăjduim, că modestul autor al „Marșului Român“ — ori cine ar fi el — ne va mai da prilej să ascultăm astfel de compoziții, predate cu așa dibăcie.

Ne pune în uimire succesul acesta splendid, când luăm în considerare greutățile ce a avut de întâmpinat tinerimea cu ședința aceasta. Par'că toate elementele s'au aliat contra lor... Dar tăcerea e ca mierea!... Învțătorii conducători ai popoului din esemplul acesta și al trecutului, că „concordia parvae res crescunt, discordia maxime dilabuntur“.

După producțiune a urmat dans cu o animație românească, care a durat până în zori de zi.

De încheiere aduc cele în meritate laude harnicului conducător al tinerimii, Domnului Dr. Ionescu, carele prin o conducere prudentă a putut pune la cale o astfel de serată succesă!...

Ardeleanu.

Era lui Tisza.

Sub acest titlu „Poporul Român“ din Budapesta după-ce face resumatul proceselor de presă intentate ziarelor române, comunică știrea că a primit următorul act:

Nr. 3858—1904.

Dela procuratura din Bpesta.

În urma unei însinuarți făcute în contra lui Dimitrie Birăuțiu din cauza călcării §-lui 31 articolul de lege XVIII din 1848, alăturând aci șeasă esemplare din foaie, ridic în potriva sus numitului următoarea

Acusă:

Dimitrie Birăuțiu, locuitor în Budapesta, editorul și redactorul responsabil al foaiei „Poporul Român“ din Budapesta, în urma călcării §-lui 31 art. de lege XVIII din 1848, prin aceasta este acusat, că a publicat în foaia „Poporul Român“ în nrul 1 sub titula „Din casa țerii“ și în nrul 2 sub titula „Alegerea dela Nădlac“ astfel de articole, al căror cuprins e de natură politică, câtă vreme n'a depus cautiuniunea prescrisă de §. 30 art. de lege XVIII din 1848.

Pentru pertractarea acestei acuse designez de competent tribunalul din Budapesta.

Motive:

În nrul 1 și 2 al foii „Poporul Român“ din Budapesta au fost publicati astfel de articoli, cari să ocupă cu casa țerii și cu alegeri de deputați, deci cu chestiuni curat politice; iar editorul foii, Dimitrie Birăuțiu n'a depus cautiuniunea prescrisă de § 30 art. de lege XVIII din 1848 ca delict de presă, pentru care în înțelesul amintitului paragraf e responsabil editorul. Acusa, deci este motivată.

Budapesta, în 25 Ianuarie 1904.

F. Greguss.

Lupta în comitate.

Duminica trecută membrii români ai congregațiunii comitatului Hunedoara s'au adunat la Orăștie, în casa d-lui deputat dr. A. Vlad pentru a discuta asupra noii organizări ce se impune în vederea luptelor ce trebuie purtate.

Privitor la cele petrecute. „Libertatea“ ne comunică următoarele:

Sfârșitul chipzuelilor a fost, că să se începă lucrare de pregătire a adevăratei organizări. Acel comitet se conste de-oamandă din 10 membrii; 1 președinte, 1 secretar, cari apoi să facă un regulament al clubului, și datorințele și disciplina membrilor.

O comisie de 4 a combinat comitetul și a propus adunării următorul comitet:

Președintele de club și de partid: Dr. Ioan Mihu. Conferența primește cu multă însuflețire și vii aclamațiuni și cu vădită bucurie combinația ca Dr. Mihu să fie conducătorul clubului nostru comitatens, care să represinte poporul însuși în manifestațiunile lui și reclamarile drepturilor sale.

Vicepreședinți 2: Vasile Damian protopresbiterul Zarandului, unul din cei mai zeloși și conștiențioși reprezentanți ai popoului nostru în comitat și în tot locul unde asupra drepturilor obștei este vorba, — și Dr. Anrel Vlad mult promițetorul deputat național al Dobrei.

În comitet:

Dr. Gavriil Suci, adv. Hațeg, Iosif Morariu, protopop Dobrei, M. Bontescu, adv. Hațeg, Dr. Alex. Hosszu, adv. Deva, Nic. Vlad, farm. Orăștie, Drul. G. Dubleș, adv. Hunedoara, G. Drăgan, preot Băița. Ear' secretar al clubului: Ioan Moța, preot, Orăștie.

Repetăm ceea-ce s'a accentuat și în consfătuirea din vorbă: Acest comitet e pregătitor a lucrărilor de adevărată organizare, având a prelucra un regulament, în care să se chibzuiască cât de mare să fie comitetul cel definitiv, — căci s'a manifestat părerea, că în comitet să fie cel puțin atâta membrii, câte cercuri electorale comitatense avem, ca din fiecare cerc de alegere (pentru congregație) să avem în comitet un membru, ca bărbat de încredere în cercul respectiv.

NOUĂȚI.

ARAD, 8 Februarie 1904.

— Earăși socialistii în Bihor. Lună la 1 Februarie — ni se scrie din Bihor — substitutul notarial cercual din Căbești, Alexandru Dragoș — scrise la Roșia, pentru a stringe dările comunale. Cunoscând țeranul imbibat de agitații socialiste, Dragoș dusesse cu sine 6 geandarmi. Încă înainte de a se începe stringerea dării, cățiva „socialiști“ se înarmează cu pari, furci de fer. Unul dintre socialisti e prins de geandarmi, legat și escortat. Prinzând de veste ceilalți se adună, în fața unuia din cele trei birturi din comună; și se adună mai multe zeci de oameni înarmați cu furci și ciomege, pentru a forța liberarea „soțului de principii“.

Geandarmii au fost grabnic îndepărtați din comună, căci la dincontră se pricinuia vearsare de sânge. Căci „românul în turbare“ e viteaz, ca bunaoară, când la alegerea lui I. Fășie de deputat, pretorelui Markovics i-a spart nasul o omazonă.

— Ministrul președinte Tisza și socialistii. Ministrul președinte Tisza a dat o a doua ordinațiune, către autorități, pentru înfrânarea mișcării socialiste. Ordinațiunea privește numai comitatele, Arad, Timiș și Torontal. Ministrul provoacă autoritățile să supravegheze mai intensiv mișcarea, și până la liniștirea spiritelor, nici o adunare socialistă, să nu permită. Ordinațiunile — zice Kel. Ért — îndeamnă pe funcționari, să lumineze poporul asupra urmărilor grave ale turburărilor. Pentru ordinațiunea aceasta după cum să telegrafiază din Viena, muncitorii maghiari d'acolo, au pornit o mișcare, ca să se arangieze o demonstrație în contra contelui Tisza, care petrece în Viena. Au și ținut ieri o întrunire foarte sgomotoasă într'o cărciuma. Hotărire însă n'au putut aduce pentru motivul unei dispoziții a legii austriace, care zice că nu se poate îngădui, ca muncitorii să s'amestece — în afacerile esterne ale unui stat străin.

— Dramă de dragoste. Sâmbătă pe la amiază, Aradul a avut senzație. Multime multă de curioși s'au adunat înaintea hotelului „Palatin“ care a fost teatrul unei drame de dragoste. Diurnistul Nyilas Jozsef și casiera Barca Mariska au făcut încercare de sinucidere cu sublimat. Nefericiti! — pe cari amor desnădăduit i-a îndemnat să-și caute refugiu la moarte — au fost aliați de servitor în stare de agonie, fiind astfel transportați la spital.

— Accident la vênatoarea de curte. Se telegrafiază din Berlin: La ultimele vênatoare ale Curișii din ținuturile Potsdamului, la cari a participat și împăratul și moștenitorul, un accident grav i-s'a întâmplat colonelului Bodten. Un vânător, din nefericire, l-a împușcat pe colonel, care a suferit rană gravă. Starea colonelului e foarte critică.

— Centenarul eliberării Serbiei. În porții mari era plănuită serbarea aniversării centenarului eliberării; dar serbării nu se vor ținea, pentru că Scupcina, n'a votat creditul cerut spre scopul acesta. Acum totuși împrejurările s'au format așa fel, ca serbătoarea se va ținea. S'a și constituit un comitet de arangiere, în fruntea căruia stă Simon Losanici, președintele academie de științe sârbă. Punctul cel mai interesant al serbării este: esposiția istorică a luptelor de libertate sârbe.

— Robert Koch în călătorie de studii. În cercurile științifice din Berlin se vorbește că savantul profesor, drul Koch, directorul institutului

bacteriologic din Berlin, voește s'abzică de acest post, pentru a se putea dedica esclusiv cercărilor științifice. Profesorul Koch vrea să întreprindă o călătorie de studii în Africa.

— **O glumă fatală.** Se anunță din Timișoara: George Radulescu din lezvin și-a petrecut noaptea cu mai mulți tovarăși într-o cărcimă. Intre dînșii era și Simon Nikits. Când veselie a ajuns la culme, Nikits s'a sculat să ție un toast. Dar spre pierzarea lui, căci voind să se pună pe scaun, Radulescu a tras scaunul de sub dînsul și a căzut atît de nefericic, că și-a rupt gătul și a murit în clipa aceea. Radulescu s'a presintat singur la geandarmerie.

— **Furt în Conacul din Belgrad.** Se depeșează din Belgrad. Vestita evangelie Mirosavlejev, pe care călugării din Hilendar, o donaseră Regelui Alexandru, a fost furată din Conac. Furtul s'a putut întempla cu ocazia omorului. Sfânta carte prețuit circa șeazecei mii dinari.

— **Fiul prezidentului Elveției s'a sinucis.** Prezidentul republicii elvețiene are un fiu în etate de 22 ani, numit Arnold Comtesse. Acesta locuia într'un otel din orașul Dijon. Marți tînărul Arnold s'a suit într'o birje și a plecat la un restaurant, unde spera să aibe pe o prietină a sa. Priețina nu era acolo. Atunci tînărul s'a așezat earăși în trăsură și a mers la locuința doamnei parășine. Aici și-a slobozit un glonț în creeri. Nefericitul tînăr a fost dus în spital, unde în curînd și-a dat sufletul.

— **Viață idilică în parlamentul Portugaliei,** Deputații din Budapenta vor ceti desigur cu oare-care satisfacție scenele idilice petrecute zilele trecute în parlamentul Portugaliei. Și la tot cazul se vor simți oarecumva reduși, că atunci când fama îi apucase ca pe niște „grozavi“, vine o altă veste, despre bravuri mult mai palpabile, decât războiul de cuvinte al domnilor deputați din Budapenta. În parlamentul din Portugalia opoziția a recurs adecă la argumente mult mai convințătoare, decât acelea de cari se folosesc obstrucționiștii noștri. A tras în plin parlament o sfântă bătae partidelor guvernamentale, care nu știm dacă a rămas convinsă, dar și știe că a parășit Dieta cu capetele sparte și cu nasuri turtite. Se debătea noul proiect financiar și iritația opoziției a crescut în așa grad, încât s'a produs o încăerare generală între deputați. Publicul de pe galerie s'a amusat în chip escelent, a erupt în aplause și în strigăte însuflețite. „Nu vă lăsați! Dați!“ sburau încurajerile de pe galerie. Resultatul luptei: părării turtite, haine rupte și nasuri sparte. După părutială mambrii ambelor partide s'au împecat și n'a urmat nici un duel. Așa viață idilică domnește în Cortez.

— **Un discurs al prințului Lichtenstein.** Din Viena se anunță, că prințul Alois Lichtenstein a ținut un important discurs la adunarea alegătorilor creștini-sociali. Prințul s'a ocupat cu situația din Austria și Ungaria. Prințul a zis, că § 14 din constituția austriacă este o norocire. În Ungaria situația este mult mai gravă, căci Maghiarii n'au un § 14. Contele Tisza din zi în zi e mai modest ear opoziția lui tot mai cutezătoare fiind-că Tisza caută a-și desarma adversarii nu prin fapte, ci prin concesii îngrijitoare. Prețul, care a trebuit să li-se ofere obstrucționiștilor, este o imposibilitate. Tisza nu este iubit nici de oamenii săi și nici cu discursuri frumoase, nici cu alegeri nouă nu va scoate din noroi carul înglodat. Proiectul rocrucilor numai căzînd Tisza poate fi votat. După închiderea delegațiunilor situația are să fie mult mai posomorțită, căci Austria nu va tolera, ea Austriacii și Maghiarii s'o omoare prin discursuri obstrucționiște. A sosit momentul când trebuie să se pună capăt acestor escese.

— **Guvernatorul Cretei și un învățător italian.** Nu de mult, principele George, guvernatorul Cretei, a amovat din post pe un învățător italian. Zătrele aflimate — precum se depeșează din Roma — atacă aspru pe principele George, acuzându-l de șovinism grecesc.

— **Tenorist beat pe scenă.** Ziarele din Moseva scriu, că un tenorist beat a pricinuit mari scandale la o reprezentație a „Troabadurului“ lui Verdi la opera de acolo. Actorul beat Woronzow juca rolul principal. A bea a apărut pe scenă, publicul a observat, că e tun de beat. Da niște note grozav de false și nu-l putea ținea picioarele. Publicul a început apoi să fluere, să se in-

digneze și să pretinză ca Woronzow să parăsească scena. Tenoristul beat și-a intrerupt cîntarea, s'a apropiat de rampă și a strigat cât a putut cu vocea-i răgușită:

— Om de nimica, miserabil și pungăș e ori ce cântăreț și regisor, dar și publicul e o canalie!

Cu astea a făcut un compliment respectuos, s'a întors și a dispărut după culise. Reprezentația s'a intrerupt și publicul indignat la culme a parășit opera. Scandalul va avea continuare la tribunal.

— **Durere de stomac, Sgărbiuri de stomac, catar greu de stomac,** la boale de stomac învechite și împotriva lipset de ape, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun-purgativ fără dureri,* este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, *pastilele de pept Senega.* Prețul 1 cor. Sepot căpeta în farmacia la „Maria Fecioară“ a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist Morgenfyere și a strămutat locuința de or dinanje (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratice șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcini etc.) în Arad, piața Andrássy Nr. 15.

— **Calitatea mea de agent de 18 ani,** nu este avisată la reclame. În interesul lor bine priceput vor lucra toți, cari pentru obținerea de credit personal de ori-ce sumă, se vor adresa cu deplină încredere către mine, fiind-că în urma legăturilor mele estinse, pe lângă depurare ușoară în rate micî lunare, în mod discret sunt în poziție ale căștiga pe cea mai reală basă împrumutului. Agentul *Gáspár Soma, Arad,* Piața *Bocskey* Nr. 3. A se alătura marcă pentru răspuns.

Felurimî.

Din țeara liliiecilor și a găștelor. Călătorul german Hinde istorisește următoarele din călătorie sa în Congo: Pe când urcam un deal de lângă riul Kassai, într'o zi pe la amiază, cerul fu de-odată întunecat de lilieci în așa mare număr, în cât oamenii vaporului au ucis o mulțime cu bastoanele. Pe fiecare copac, pe insule și pe malurile liliecilor se lăsau să se odihnească. Am măsurat mai mulți din ei cu aripile întinse și am găsit, că aveau o lungime de 66 centimetri. Servitorii de pe bord și oamenii de echipajiu mîncară mai mulți lilieci și declarară carnea lor de foarte delicioasă.

Cînd ne aflam în bălțile confluentului Lucuga, găștile cu pînteni păreau a se reuni în grupuri mari spre a face călătorii. Ceașurî întregi am înaintat prin cel mai mare cârd de paseri ce am văzut în viața mea. Riul, malurile, insulele și câmpiile, cât ținea privirea, erau peste tot acoperite de găște. Nici o răgă pasere însă nu se putea vedea.

*

Somnul plantelor. Plantele dorm și ele. Și puteți vedea, preumblîndu-vă la țeară, cînd răsare soarele, că deșteptarea naturei, atîta celebrată de cătră poeți, nu este o himeră. Foile, cari se înclinaseră spre pămînt în timpul nopții, se ridică cînd apare lumina, se întinde, devine mai mobile și mai șgomotoase; odată deșteptate ele tremură neîncetat. Insecta reapare, florile se deschid; ele îmbalzamează aerul cu

parfurmurile lor cele mai pătrunzătoare și cu aceasta chiamă dînselle insectele din toate puterile lor. Staminele și pistilurile reîncep focurile lor în familiile în cari sunt reunite. Espresiuinea lui Linne este admirabilă: *Mariti et uxores uno eodemque thalamo quident.* Atunci dela antere pînă la stigmatte sunt numai mișcări pline de mister. Înșă, cînd sosește seara, tăcerea începe să domnească peste tot; tot se potolește, tot adoarme, și foaia chiar stă nemișcată pe la miezul nopții.

Consultați paserile atît de bine obișnuite cu această potolire a foilor în mijlocul cărora se odihnesc chiar și dînselle. Dacă observați vre-odată că în loc să cînte și să fluere cînd se deșteaptă, tac, causa este că foile au fost agitate noaptea. Păserilor le este frică, știu că timpul este spre furtună.

Somnul plantelor îl puteți observa bine la salcâmi, la trifoluri și mai cu seamă la bob. Foițele bobului, cînd apune soarele, se închină atît de mult, că Pitagora le-a poprit pe discipuli săi să le mîncance, după cum făcuse pentru animale. Dar ce ar fi zis oare Pitogora dacă ar fi cunoscut *dionea prinde muște*, ori aceea sparcetă de Bengal ale cărei foi oscilează întocmai ca balancierul unui orologiu? Ce ar fi zis înaintea valsinerii, plantă de apă originară din Framia meridională, cu sexurile separate și care nu se pot afla pe acelaș luger? Această plantă crește în apele stătătoare, dar în loc să plutească pe d'asupra apei, ca nufării, ea stă în fund.

Înșă gîndiți-vă că floarea sa nu poate fi fecundată de cînt în atmosfera uscată afară din apă, și întrebați-vă cum face această plantă ca să poată fi fecundată. Dumnezeu a făcut femela ingenioasă pretutindeni, cînd este vorba ca să fie mamă. Pedonculul valsinerii, strîns în formă de spirală, se lungeste în momentul înfloririi, și corola desfăcută vine de plutește pe d'asupra apei. Din nenorocire, pedonculul floarei masculine este scurt. Cum se va putea face apropierea? Nici o insectă pentru aceștia! nici zefiri! Ei, bine, florile staminate, fiind-că este nevoie, se deslipesc de pedonculul lor, ies d'asupra apei, libere cu totul, în mijlocul florilor pistilate, se preumblă dela una la alta.

Floarea femelă satisfăcută, se închide și strînge spirala sa și se coboară cu înțetul în fundul apei unde-și nutresce fructul.

Poate că Pitogora ar fi oprit pe discipuli săi de-a mîncă ori-ce vegetal și i-ar fi redus la lapte, dacă ar fi observat că nu există nici o plantă care să nu aibă oarecare mișcări. Înfige o ramură cu vîrfu în jos, o veți vedea crescînd îndoindu-se spre tine, și foile, în partea răsturnată de sus în jos, sucindu-și petisul și întorcîndu-se cu fața cătră cer. O plantă, într'o privință obscură, se va îndrepta spre ferestrele de unde vine puțină lumină. Plantele urcătoare se îndreptează singure pe dibuite, cătră copăcelul sau aracul pe care pot să se urce.

*

Fără nutremânt. Un cal poate trăi 25 de zile fără să mîncance, cu condiție să aibă apă de băut; va trăi numai 17 zile neavînd destulă apă, și va muri după 5 zile dacă va mîncă fără se bea de loc. O mîță trăește fără mîncare 15—20 de zile numai bînd apă. Un cîne a trăit 39 de

zile fără să mănânce; ar muri însă după 20 de zile dacă e lipsit de apă. Omul resistă până la 20 zile, iepurele de casă 14 zile, porumbelul 10 zile.

PARTEA LITERARA.

CÂNTEC.

D'asupra mea, în fag, p'un crâng
Pășerica 'n ciripit
Spune un cântec de iubit —
Ascult și plâng.

Și mult îmi place s'o ascult
Chiar de-i știu cântul d'a rost:
L'am trăit și dulce-a fost
Pân' nu de mult.

— „La ce măi plângi un cânt ce-a fost?
„Uită-l, inimă, că-l poți!...
— „Nici în casa de trei coți,
„Căci n'am alt rost!

C. 1900

ghio—cel.

In luncă.

— Idilă românească de Carmen Sylva —
(Urmare dela N-rul 17.)

XXIV

Acum 'mi merge măi rău, nu pot să mă zăc din cauza lipsei de răsuflare, trebuie să mă rezăc de perete pentru ca să mă pot răsufla, căci totul este închis în pieptul meu, și dacă zăc, tușesc mereu și atunci nu pot să-i aud vocea. Vin adesea-orî femeii, dar eu închid ochii, pentru ca să nu vorbească cu mine, căci nu voesc să le ascult. Voesc să ascult pe Soare.

Vecinele vor să rămăie și noaptea aici, aceea a fost frumos din partea lor, dar le-am spus că voesc măi bine să mor singură, căci altmintrele 'mi turbură ora morții, mie care voesc să fiu numai la Soare. Numai el singur să mă țină în brațe și să șoptească împreună cu mine; nu voesc să aud altă voce de cât pe a lui. Voesc să fiu lângă Soare și el lângă mine, n'avem nevoie de alți oameni, căci suntem așa de bine împreună. Cu cât voi fi măi ușoară, cu atât măi bine mă va ține în brațe! Acum mă are cu totul și atunci vom ride împreună, pentru ca oamenii să nu ne poată despărți și pentru ca în groapă să nu poată zice: „Sunteți frate și soră, să nu vă aveți unul pe altul!“

În mormint, nu măi suntem nimic, nici bărbat nici femeie, ci suntem numai Soare și Evangheliu, o mână de țărână și țărâna noastră se va întreba pentru ce se amestecă! Țărâna noastră va fi o țărână și dragostea noastră o dragoste și somnul nostru un somn, cu marea iubire care ne unește, și pământul meu cel mare ne va înfășura în aripile sale moi; el totdeauna a zis „aripi de corb!“ Acum să se prefacă în aripi de vultur, și să ne învălească cu totul, pe el și pe mine, cu brațele mele încrucișate în jurul gâtului său voesc să dorm și nimeni nu ne va putea turbura.

Nu măi femeia care vine și plânge pe mormint.

El îmi spune că vine în fiecare noapte la el și plânge pe mormintul lui, dar el nu este de loc acolo, căci atunci el este la mine și mă ține în brațe, pe când ea plânge pe mormintul gol și-și închipuește că el este înăuntru. Dar el nu e acolo, ci la mine! Și noi ridem, fiindcă ea plânge! Ridem așa împreună ca și când în viața noastră n'am fi avut nici o supărare, și noi o iertăm, deși ea este de vină ca am trebuit să fugim de soare și de oameni și de pământ, pentru fi fericiți sub pământ. Dar el zice că este cineva foarte fericit când esle mort. Să nu-mi fie teamă de cel din urmă ceas, nu-l simți atât de greu, te îneci așa puțin, apoi ai scăpat și nu măi ai nici o durere și atunci vom zăce unul lângă altul și nu vom măi auzi nici măcar când plânge mama care n'a voit să ne aibă.

XXV.

Soare este blond! Soare are părul ca razele soarelui!

Da, razele soarelui îl înveselesc, încă apare ca sfântul Archangel Michail sau Gavril în biserică! El este blond ca grâuul copt, părul lui se face din zi în zi tot măi strălucit și măi frumos, pământul nu l'a făcut măi închis, nu, ci el se face din zi în zi tot măi moale și măi lung și cred că Pași putea ține de un fir de păr din părul lui și să sbor cu el departe. Căci el zice că zboară. El zice că nu măi are nici o greutate, el nu măi are nevoie de hrană, ci este în toldauna sătul și mulțumit.

Roua cerului este hrana lui și lumina beutură! El zice că eu nici nu știu ce este lumina, pământul este atât de întunecat, încât sormanii oameni nici odată nu vor putea ști ce este lumina! Soarele este chiar palid pe pământ, este cu totul alt soare, cu alte raze, decât acela pe care îl vedem!

Soare ești blond, de oare-ce este din soare, de oare-ce e viața mea și puterea mea și mântuirea. Căci dacă el este aici, atunci pieptul nu mă măi doare așa de tare, atunci mă simt atât de slobodă în brațele sale.

Soare este soarele meu și acum încă în pământ! El luminează totul, unde privește, unde calcă, pe unde atinge în treacăt.

O, Soare! Soare! Soare! Numai încă puțină răbdare, și voi fi la tine, așa ca tine, așa ca tine, atât de curată ușoară și fericită, și atunci strălucirea ta mă va străbate și pe mine, Soare, Soare!

De multe ori aud cântând frumos și atunci mă bucur și voesc să cânt și eu, dar nu eșe nici un glas din gâtul meu. Soare zice că va cânta când voi fi moartă, atunci voi cânta, și atât de frumos ca nici odată! El știe, el aude în fie-care zi! El nu vede încă pe nimeni, el mă vede numai pe mine în lumea întreagă, el vede numai lumina și pe mine, dar cântecul îl aud și eu, din ce în ce măi aproape și măi frumos! Și atunci mă bucur și voesc să aud și măi mult cântând.

De multe ori mă gândesc, că și Soare cântă se pare ca și când lumina dela el se prefăce în glas, și atunci răsună ca voci din depărtare și ca și clopotele, și cât de frumos este, ca și în zi de sərbătoare! Dumineca am văzut-o totdeauna numai de departe. Căci eram păgână și nu mergeam la biserică și eram o copilă din flori, și nu mergeam la horă, ci rămâneam în luncă la oile mele. Acum însă voi avea toate Duminecele pe care nu le-am avut pe pământ, și Soare este jocul meu și biserică mea și rugăciunea mea, ah, cât e de frumos, cât e de frumos! Soare este blond!

XXVI

Noapte bună, pământule! Se făcu întunec înaintea ochilor mei, dar Soare mă ține de mână și astfel nu mă tem de întunec!

Mă înec puțin dar mă fac din ce în ce măi ușoară. Dar ce este asta! Dar aceasta nu este întunecime! Aceasta este lumină curată! Și aceasta nu este sub pământ. Aceasta este sus în înălțimele senine. Și unde este asta? Oamenii spuneau ceva despre ceruri! Eu însă n'am crezut căci cerul meu era Soare, cerul meu era la sinul lui, cum putea să fie pentru mine alt cer. Dar Soare mă ține în brațe, și sburăm și sburăm! Mă fac din ce în ce măi și ușoară, și jos întunerecul este adânc, eu sunt în lumină!

Soare, tu soare al meu, Soare! Cum mă luminezi de tare! Și florile ne înconjoară, și pasările cântă, și este atât de minunat de frumos din ce în ce tot măi luminos, măi luminos, dar Soare, lumina mea, unde mă duci? Unde luminezi așa? Nu mă ieși jos pe pământ?

Este oare într'adevăr părul meu aripa care ne poartă departe de pământ? O, Soare, nu mi-e atât de bine!

O, Soare, pământul se face atât de mic și și întunecos și noi plutim în lumină!

O, Soare! Soare! Soare! Soare! Soarele meu! Acum mi-e bine pentru totdeauna! Acum sunt la tine și nici odată nu ne vom măi putea despărți! O, Soare! Soare! Soare!

Petreceri.

Corul bisericii rom. gr.-or. din Otlaca sub conducerea dir. de cor Tr. Bratescu cu concursul tinerimei rom. din Chișineu și jur,

invită la concertul împreună cu dans ce se va arăta la 2/15 Februarie 1904 în Erdeiș (Erdőhegy) ospătăria Bagdi. Prețul de intrare de persoană 2 cor. de familie 4 cor Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat pentru Biserica rom. gr.-ort. din Otlaca. Dr. Geoage Popovicu, președinte.

Economie.

Arad, 8 Februarie.

Preotul și socialistii. În comuna Magyarbányhegyes, social-democrații sептe-măna trecută au ținut adunare de popor. Un jidan din Budapesta a ținut „predicația“, care nu era alt-ceva decât injurii miserabile la adresa preoției. Cu ifos mare, a constatat ovreiu, că preoția, pe lângă toată sărăcia mare a poporului, trage stole grase. În sfârșit, face conclusia, că averile bisericesti trebuie confiscate. Toate acestea le asculta la o parte și preotul rom.-catolic Szekrényi Lajos, un scriitor maghiar de valoare și s'a hotărât să ieie încă acolo cuvântul. S'au speriat atunci socialistii, nu voiau la început să-l asculte, dar preotul n'a cedat și a ținut spontan un puternic discurs. După dînsul cauza tuturor miseriilor sunt ovreii, pentru că la bursă vind cu mitloane de mîgi metrice grăul pe hîrtie, și așa nimicind prețul bucatelor pentru producător, nici acesta nu poate plati bine munca. Triste cuvintele acestea drept efect au făcut să se cam uite proiectul jidanului priutor la împărțirea averilor bisericesti.

„Grănițerul“ institut de credit și economii în Dobra. Am primit raportul anual și încheierea compturilor pe al V-lea an de gestiune a institutului „Grănițerul“ din care ni-se învederează progresul normal și constant al institutului. Bilanțul s'a încheiat la active cu 308,419.40; capitalul social este de 110.000; fondul de rezervă de 12,544.14; depunerile de 165,781.93 ear venitul curat realizat în 1903 de 18.029.51.

Proiectul direcțiunii pentru împărțirea acestui venit este:

- 9% dividendă acționarilor, după capital social . . . cor. 9900.—
- Fondului de rezervă . . . 4979.51
- Tantiemă funcționarilor . . . 900.—
- Pentru scopuri filantropice și culturale, și anume:
  - școlii tract. rom. din Dobra . . . cor. 170
  - fondului protop. din Dobra . . . 50
  - biser. din Săcămaș . . . 50
  - bis. din B.-de-sus . . . 50
  - bisericeii din Tei . . . 50
  - reun. fem. rom. din comit. Hunedoarei . . . 30 cor. 400.—
- Pentru remunerațiunea memb. din direcțiune și din comitetul de supraveghere . . . 1850.—

Total cor. 18.029.51

Adunarea generală se va ținea la 13 Febr. n.

Cursul pieței din Timișoara

— 8 Februarie —

Grâu: 75 chlg.	prețul per mm.	6.90—7.—
" 76 "	" "	7.—7.10
" 77 "	" "	7.10—7.15
Sécara	— — — — —	5.75—5.80
Orz	— — — — —	5.10—5.20
Ovės	— — — — —	4.70—4.75
Ovės ciuruit	— — — — —	4.90—4.96
Porumb nou	— — — — —	4.55—4.45

Editor și redactor responsabil: Ioan Rusanu-Șirianu.

Paltoane femeesti STERN M. A.

Piața-Andrássy
vis-a-vis cu biserică Minorităților.

„SENTINELA“ institut de economii și credit ca societate pe acții.

ACTIVA.	Contul Bilantului.	PASIVA.
	Coroane	Coroane
Cassa în numerar	6.585'25	Capital de acții 800 a K 100
Bonuri:		80.000'—
Banca Austro-ungară 280'30		Fond de rezervă . 42.000'—
Cassa de păstr. postală 100'—		Fond de rezervă p.
Alte bănci	235'62	eventuale perderi 8.065'08
	615'92	Fond de pensuni 4.100'—
Cambii escomptate (2574 b.)	515.079'16	Fond cultural filan-
Imprumuturi hipotecare . . .	63.611'—	tropic . . . . .
Avansuri pe marfă	82.530'—	1.114'54
„ „ efecte (lombard)	2.008'—	55.279'62
Mobilier	1.224'66	Depuneri spre fructificare .
Amortisare	224'66	315.339'13
Efecte proprii	4.480'74	Reescompt (390 b.) . . . . .
Cont-curent	7.931'48	195.288'60
Casa institutului Nr. 814 . . .	4.800'—	Depozite de cassă . . . . .
Interese restante	1.885'04	3.745'27
Diverse conturi debitoare . . .	1.368'71	Dividendă neridicată . . . . .
		104'—
		Interese transit. anticipate . .
		9.170'53
		Conturi creditoare . . . . .
		923'41
		Profit transpus 1902 517'19
		Profit net în 1903 31.527'55
	691.895'30	32'044'74
		691'895'30

Satul-nou în 31 Decembrie 1903.

P. Stoica,
director executiv.

Direcțiunea

Pentru contabilitate
T. J. Marcu,
contabil.

Dr. A. Birescu J. Neagoe Damian Popescu St. Popa G. Ortopan Js. Gaspar St. Negru.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și corecte.

Satul-nou, în 4 Februarie 1904.

123 1—

Comitetul de supraveghiere.

Ioan Gaspar, președinte.

Nicolae Popoviciu

Ioan Roșu

Bojin Ilie

Pompiliu Burs

Adam Magiar

Teodor Petrișoru

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Pravalia noua!

Următorul D-nei Ved. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

67 22—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).

Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Förroy.

Pe lângă prețuri moderate se
afă de vânzare vase de porțelan,
pentru cafea, ceaiu; vase de la-
voir, obiecte de gală din majolika,
lampe de masă și pendante, tot
relul de obiecte de sticlă, obiecte de
cristal, colorate șcl.

Petrol de cristal,

litru 20 cr. (40 fl.).

Pravalia noua!

Cel mai puțin isvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frânțe)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 113—

Deutsch Izidor,

clășornicar și juvaeriu

Arad, strada Templon.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 73—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Am onoare a aduce la cunoștința
onor. public de dame, că am intrat
ca partașe în atelierul de croitorie de
dame „Vuk Lukreția” atât de bine
cunoscut și apreciat în Arad.

Cu destinsă stimă:

51 10—10

Crolina Beck.

Prea stimatelor Doamne!

În urma experiențelor și a iscusurii
câștigate în primele ateliere de
croitorie din Viena și Budapesta firma
noastră este în plăcută poziție a putea
primi ori ce fel de lucrare în branșa
aceasta și precum până aici, așa și în
viitor să răspundă celor mai înaintate
exigențe.

Ne permitem totodată a încunoș-
tința onor. public. că în legătură cu
atelierul am deschis și un curs de
croitorie, unde croitorio se instruiază
după cel mai nou sistem.

Recomandându-ne din nou aten-
țiunii prea stimatelor Doamne, suntem
cu distinsă stimă:

Vuk și Beck,

Piața Tököly, Nr. 7, etagiul II.

Am onoarea a aduce la cunoștința
m. on. public, că 1009 28—50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumusețare.

Ani îndelungați am lucrat în ate-
liere de rangul întâi din Budapesta,
Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa
încât sunt în poziția plăcută de-a putea
corespunde tuturor esigențelor mo-
derne.

Primesc tot felul de lucrări de
branșa asta dela cele mai simple
până la cele mai elegante, pe lângă
prețuri moderate.

Primesc puțin mobilarea de locuințe
în loc și provincă. La mutări primesc
transportul mobilelor, precum și repara-
rea și renovarea de mobile și mese
de biliard, pe lângă prețuri puțin.

Reiner I. Gyula,

tapiser și împodobitor.

■ CROITOR ROMÂN. ■

În atenția publicului

bărbătesc.

Paltoane p. bărbați

potrivite anotimpurilor, pregătesc
din cele mai moderne stoffe
indigene și străine, după croi-
tură de șic pe

lângă prețuri avantajoase.

Rugându-mă pentru spriginul
M. On. Public semnez cu deo-
sebită stimă 31 20—25

NICOLAU IOSIF

croitor bărbătesc.

■ ARAD, Piața Tököly. ■
În localit. cafenelei de odinioară alui Huzó.

„LUCEAFĂRUL“, institut de economii și credit ca societate pe acțiuni în Verșeț.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit «LUCEAFĂRUL» sunt invitați la a

121 1—

IX-a adunare generală ordinară

pe ziua de 2 Martie 1904 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Constatarea membrilor prezenți
3. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1903.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Pertractarea bilanțului pro 1903 și distribuirea profitului net.
6. Alegerea unui membru în direcțiune.

În lipsa membrilor recerși, adunarea generală în sensul §. 25 din statute să va ține în 10 Martie 1904 st. n. la locul și timpul indicat.
Verșeț, la 11 Ianuarie 1904.

Direcțiunea.

ACTIVA.

Contul Bilanțului.

PASIVA.

ACTIVA.		Contul Bilanțului.		PASIVA.	
	Coroane		Coroane		Coroane
Casa în număru	28.995·17	Capital social	200.000·—		
Cambii de bancă	250.303·68	Fond de rezervă	34.838·62		
Imprumuturi hipotecare	473.962·—	Depuneri spre fructificare	564.634·87		
Credite cambiale hipotecare	156.202·—	Dividende neridicate	294·—		
Efecte	14.120·—	Reescompt	124.978·—		
Mobilier	2.656·77	Diverse conturi creditoare	17.944·54		
Anticipațiuni	2.517·30	Interese anticipate 1904	11.028·60		
Credite personale	36.987·—	Profit curat	26.049·80		
Bon în Postsparcassa	1.157·32				
Debitori	12.867·19				
	979.768·43				979.968·43

DEBIT.

Contul profitului și pierderilor.

CREDIT.

DEBIT.		Contul profitului și pierderilor.		CREDIT.	
	Coroane		Coroane		Coroane
Interese după depuneri spre fructificare	25.844·37	Interese după cambii de bancă	22.111·65		
Interese de reescompt	4.603·76	Interese după credite camb. hipotecate	12.570·88		
Contribuțiune erarială și comunală		Interese după impr. hipotecare	36.464·90		
Contribuțiune după interese la depuneri spre fructificare	4.689·90	Interese după credite personale	3.661·53		
	2.584·44	Interese după efecte	561·—		
Spese:		Interese după realități cumpărate	1.520·52	76.890·48	
Salare	6.923·21	Provisiuni		508·81	
Bani de cuartir	520·—				
Chirie	1.100·—				
Marce de prezență	1.263·20				
Spese de cancelarie	2.095·71				
Registre, tipărituri etc.	517·92				
Competință de timbru	79·10				
Descrieri	1.127·88				
Profit curat	26.049·80				
	77.399·29				77.399·29

Verșeț, la 31 Decembrie 1905.

Pentru contabilitate:

Valeriu Cârje m. p.

DIRECȚIUNEA:

Joan M. Roșiu m. p.

Adam Barbu m. p.

Pavel Corcea m. p.

Antonie Popoviciu m. p.

Avram Corcea m. p.

Dr. Petru Zepeniag m. p.

Joan Moise m. p.

Joan Pepa m. p.

Subsemnatul comitet examinând socoțile și bilanțul pro 1903, le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Verșeț, la 11 Ianuarie 1904.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Vartolomeiu Panciovan m. p.,
președinte.

Jon Perian m. p.

Juliu Jorgoviciu m. p.

Toma Stanca m. p.

ARAD, Tipografia Aurel Popovici-Barcian.